

P r v ý s o u d nepřijal předražek složený částečně ve vkladních knížkách, poněvadž šlo o knížky vinkulované, u nichž devinkulace nebyla provedena ve lhůtě § 196 ex. ř. **R e k u r s n í s o u d** uložil prvnímu soudu nové rozhodnutí.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

K rozhodnutí o návrhu na předražek stačí, že valná část jistoty zřízené předražitelkou ve smyslu § 196 ex. ř. pozůstává z vkladních knížek vázaných heslem. Jest ovšem pravda, že i takových vkladních knížek může zásadně býti použito pro zřízení jistoty podle § 196 ex. ř., ale předražitel musí ve lhůtě § 196 ex. ř. exekučnímu soudu sdělit heslo a musí v téže lhůtě peněžním ústavem býti potvrzeno, že heslo jest správné, ježto jinak by tu nebylo jistoty bez obtíže realizovatelné a předepsané v § 196 ex. ř. (sr. nař. min. sprav. ze dne 2. března 1907 č. 3558 a ze dne 6. února 1911, věst. 14, otištěno u § 149 ex. ř. vydání Kompasu). To se v souzené věci nestalo, neboť exekučnímu soudu byla sdělena hesla vkladních knížek a předložena potvrzení peněžních ústavů o jejich správnosti dávno po lhůtě § 196 ex. ř. Předražek bylo již z toho důvodu zamítnouti, a není zapotřebí doplniti řízení ve směru naznačeném v usnesení rekursního soudu.

Čís. 15614.

Zamýšlí-li zmocněnec obstarati věc za zmocnitele, avšak jedná-li při tom bez příkazu nebo proti projevené vůli zmocnitelově, neobstarává objektivně věc za zmocnitele, ledaže by ten dodatečně schválil zmocněncovo jednání.

Pokud ručí vedoucí prodejového oddělení (filiálky) továrny na automobily kupiteli motorového vozidla za nezdatnost šoféra, kterého určil k zajištění koupeného vozidla.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 1294/34.)

Žalobkyně koupila ve filiálce Š. závodů auto. Vedoucím této filiálky byl žalovaný. Podle tvrzení žalobkyně bylo při uzavření kupní smlouvy výslovně smluveno, že bude žalobkyni po dodání vozu dán bezplatně na 14 dnů šofér, aby zaježdil vůz a žalobkyni naučil obsluze jeho. Když několik dní později byl od Š. závodů zaslán přípravný závěrečný dopis žalobkyni k podpisu, nebylo v něm o bezplatném ustanovení šoféra zmínky, čemuž žalobkyně nepřikládala váhy, poněvadž spoléhala na ústní ujednání. Dne 9. ledna 1930 byl žalobkyni žalovaným odevzdán vůz se slovy »und hier ist der Chauffeur«. Byl to šofér K., který ihned přešel

vůz a jel s ním do M. Šofér vzal k sobě klíče od auta a garáže a prohlásil k žalobkyni, že má výslovně příkaz po dobu 14 dnů nevydávati klíče z ruky, aby nemohl někdo jiný s vozem jeti. Šofér se zdráhal vydati klíče i přes noc, odvolává se na striktní příkaz svého zaměstnavatele. Dne 19. ledna 1930, tedy během 14denní lhůty, šofér bez vědomí žalobkyně podnikl s tímto autem jízdu na černo a na zpáteční cestě havaroval, při čemž bylo auto těžce poškozeno. Šofér byl v trestním řízení pro § 431 tr. z. pravoplatně odsouzen. Když se žalobkyně obrátila s náhradou škody na Š. závody, obdržela dopis ze dne 25. ledna 1930, ve kterém se Š. závody odvolávají na to, že bezplatné poskytnutí šoféra bylo výslovně zamítnuto, takže pokud byl šofér ustanoven žalovaným, jde o vlastní závazek žalovaného. Jest proto žalovaný jednak podle § 1313 a) obč. zák. a dále i z důvodu § 1315 obč. zák. zavázán k náhradě. P r v ý s o u d uznal žalobní nárok důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d žalobní nárok důvodem po právu neuznal.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Již ze žaloby samé, z objednávky ze dne 27. prosince 1929 a také z výpovědi žalobce jako strany je patrné, že žalovaný kupní smlouvu neuzavřel vlastním jménem, nýbrž v zastoupení Š. závodů, takže žalovaný osobně na základě této smlouvy nebyl povinen žalobci plniti. Žalovaný připověděl sice žalobci, že mu Š. závody bezplatně na 14 dní dají šoféra k zaježdění koupeného automobilu; překročil-li však žalovaný při této přípovědi meze své plné moci a nebyla-li tato vedlejší úmluva provádějící firmou uznána a potvrzena, nelze z toho odvozovati, že tuto přípověď jest pokládati za závazek žalovaným ve vlastním jméně převzatý. Nelze tu proto použití ustanovení § 1313 a) obč. zák., jež předpokládá, že poškozený měl právní nárok (buď ze smlouvy nebo ze zákona — rozh. č. 5656 Sb. n. s.) na plnění vůči tomu, kdo použil služeb škůdcových k onomu plnění. Žalovaný přehlédl, že prodávající firma neschválila jeho přípověď poskytnouti žalobci bezplatně šoféra na 14 dnů. Vůle zmocnitelova byla proto jasně projevena, ušla však pozornosti žalovaného jako zmocněnce. Poskytl-li přes to při odevzdání automobilu na 14 dní služby řidičovy k zaježdění vozu, jednal sice objektivně bez příkazu, ba proti platně projevené vůli zmocnitelově, subjektivně však mínil právě splniti domnělou vůli prodatelovu; neměl proto v úmyslu zavázati zmocnitele neoprávněným jednáním. Žalovaný také objektivně neobstaral záležitost Š. závodů, ježto ty onen závazek nepřevzaly ani dodatečně neuznaly a neschválily. Nešlo-li však o obstarávání cizích věcí, nelze než dospěti k úsudku, že žalovaný — osobeje si neoprávněně plnění neexistujícího závazku — obstaral objektivně svou vlastní věc, opatřil-li žalobci přislíbeného řidiče k zaježdění automobilu. S tohoto hlediska není proto závady proti použití usta-

novení § 1315 obč. zák. a jest pouze zkoumati ještě otázku, zda František K. byl osobou nezdatnou a zdali způsobil žalobci škodu v této vlastnosti při obstarávání záležitosti žalovaného. K těmto otázkám však nutno odpovědět kladně. Z povahy věci plyne, že žalovaný směl žalobci poskytnouti — jestliže vůbec — pak pouze služby zdatného šoféra. Žalobce byl oprávněn jich použít po stanovenou dobu 14 dní a nelze mu přičítati za vinu, když tak skutečně učinil. Vždyť spočívá účel zaježdění nového automobilu zkušeným šoférem v tom, že se má tím uvarovati předčasně poškození. Ten úkol svěřil žalovaný Františku K., jenž proto měl vynaložiti vždy potřebnou svědomitost, opatrnost a odbornou znalost, kdykoliv automobilem jezdil. Podnikl-li K. jednou bez vědomí žalobcova jízdu na černo, při čemž na zpáteční cestě se srazil s vozem elektrické pouliční dráhy, zač byl pravoplatně trestně odsouzen, nelze o jeho nezdatnosti pochybovati (rozh. č. 12624 Sb. n. s.). Ježto se tak stalo před uplynutím lhůty, na kterou žalovaný poskytl žalobci služby řidičovy, jest tu dán i další předpoklad, že K. způsobil škodu ve shora naznačené vlastnosti při obstarávání záležitosti žalovaného.

Čís. 15615.

Pojištění smluvní.

Kdy jest pozůstalou vdovu pojistníkovu pokládati za obmyšlenou ve smyslu §§ 132, odst. 1 a 157 zák. o poj. smlouvě čís. 501/17 ř. z.?

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1936, Rv I 2037/34.)

Žalující pozůstalost se na žalované pojišťovně domáhá vyplacení pojistné částky z pojistky, kterou u žalované uzavřel zůstavitel pro případ úmrtí. Proti žalobě namítla žalovaná pojišťovna, že pozůstalost není k žalobě oprávněna, neboť obmyšlenou osobou z pojišťovací smlouvy jest choť zůstavitelova. Nižší soudy uznávše tuto námitku za opodstatněnou žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Podkladem právního poměru pojistnou smlouvou založeného jest pojistný návrh pojistníkem podepsaný a pojistka k návrhu tomu pojišťovnou vydaná (čl. 1 obch. zák.), a proto pro posouzení práv a závazků smluvních stran jest rozhodným obsah pojistného návrhu a pojistky. Otázka čís. 14 poj. návrhu příl. čís. 2 orig. zní: »kdo má býti v případě smrti následkem úrazu zplnomocněn ku přijetí poj. obnosu« a v závorce uvedeno: »jména obmyšlených buďtež jasně vypsána; všeobecná označení jako: rodina, manželka, děti a pod. nejsou přípustná«. V odpovědi uvedl pojistník, že jeho choť Pavla roz. H-ová. V pojistce podle toho uvedeno, že k přijetí pojištěného obnosu, který platiti má společnost v případě smrti pojistníkovy následkem úrazu ve smyslu čl. 14 všeob. podmínek jest oprávněna choť pojistníkova paní Pavla S-ová roz. H-ová. Dodatek k otázce 14 v pojistném návrhu v závorce připojený slouží k vysvětlení smyslu otázky a proto slovu »ob-